

Een preek van J.C. Philpot: Het geloof en het geroep van iemand, die ontbloot is

*uitgesproken in de Zoar Kapel, Great Alie Street, Londen op donderdagavond 24 juli 1845
overgenomen uit Tien predikaties, deel 1*

“Doch op U zijn mijne ogen, HEERE, Heere, op U betrouw ik; ontbloot mijne ziel niet.” Psalm 141:8.

Er zijn tijden en gelegenheden, wanneer de taal der lofprijzing het meest gepast en geschikt is voor een levende ziel. Er zijn ook tijden, wanneer de harp aan de wilgen hangt, en wanneer ‘het orgel’, zoals Job spreekt, ‘is geworden tot een stem der wenenden’; en dan is het belijden van schuld, het bewenen en weklagen geschikt en gepast voor de ziel. Er zijn tijden, wanneer de Heere de Geest der genade en der gebeden in het hart uitgiet; en dan is bidden, smeken, worstelen, en pleiten met de Heere het meest gepast voor de ziel. We kunnen niet uit onszelf bepalen, wat onze geestelijke toestand zal zijn; we kunnen onszelf niet in een lofprijzende, weeklagende, of biddende gestalte brengen. Voor deze zaken zijn we absoluut afhankelijk van ‘de HEERE, Heere’, Die in ons werkt, hetgeen aangenaam is in Zijn oog, en Die datgene voortbrengt, dat naar Zijn eigen Welbehagen is. Doch we kunnen dit als regel stellen, hetgeen algemeen overeenstemt met de bevinding van Gods volk, dat hun tijden van lofprijzing erg schaars zijn in verhouding tot de tijden van het gebed; en dat als we naast hen zouden kunnen zitten, als de harp gestemd wordt en als de harp niet gestemd wordt, we zouden vaststellen, dat de tijden van bidden en weklagen, in aantal, de tijden van lofprijzing en dankzegging verre overtreffen. En zodoende stellen we vast, dat de Psalmen, die een handboek zijn van de bevinding van een christen, in een overeenkomstige verhouding staan.

Als U de Psalmen zoudt moeten onderzoeken en het aantal ervan, dat lofpsalmen zijn, zoudt vergelijken met die Psalmen, welke treur- of bede-psalmen zijn, dan zult U vaststellen, dat de eerstgenoemde maar een zeer klein deel uitmaken, vergeleken bij de laatstgenoemde.

De woorden van de tekst zijn geen woorden van lof; het zijn woorden van een gebed; en daar het de woorden van een gebed zijn, zijn deze vaak beter geschikt en zijn ze dikwijls gepaster voor het hart van Gods volk, dan wanneer het woorden van lof waren. Want er zijn vele tijden en gelegenheden, dat we de woorden van een gebed kunnen gebruiken, en dat we er een zoetigheid en gepastheid in kunnen vinden, wanneer de woorden van lof in onze stamelende mond zouden blijven steken.

I. De eerste smeekbede, alhoewel het niet in alle opzichten de taal van het gebed doet veronderstellen, is deze: ‘Doch op U zijn mijne ogen HEERE, Heere’. We willen dit beschouwen als de bevinding van een kind van God. We willen dit hier niet zozeer overdenken als de bijzondere staat en toestand van David; maar willen trachten het in een meer algemeen licht te bezien, zoals het van toepassing is op de bevinding van iedere levende ziel.

Welnu, merk in de eerste plaats de persoon op, die wordt aangeduid met de woorden, ‘Mijne ogen’. Want wie alleen heeft ‘ogen’? Is het niet de levende ziel; iemand die door God de Heilige Geest onderwezen is; iemand in wiens hart de Heilige Geest een genade-werk heeft aangevangen en voortzet? Voordat God de Heilige Geest dit genade-werk begint, hebben we in feite geen ‘ogen’; we liggen in alle opzichten besloten onder de natuurlijke blindheid en zelfs het licht, dat in ons is, is, zoals de Heere zegt, slechts duisternis. Niemand, dan een levende ziel kan dan ook zulke woorden als deze met waar geestelijk gevoel gebruiken: ‘Mijne ogen zijn op U’.

Doch merk in de tweede plaats op de toestand van de ziel die hier wordt aangeduid. Deze toestand is een toestand van armoede, oefening, en droefheid der ziel. Zodat het niet slechts noodzakelijk is een levende ziel te zijn, maar dat het ook noodzakelijk is door de Geest in een zekere toestand gebracht te worden, alvorens we iets kunnen kennen, van de bevinding, waarvan in de woorden voor ons melding wordt gemaakt. Maar laten we, na een vluchtige blik te hebben geworpen op de persoon en de toestand, bedoeld in de tekst, bezien, wat er meer in 't bijzonder in de woorden zelf ligt opgesloten; ‘Doch op U zijn mijne ogen, HEERE, Heere’.

1. Onder ‘ogen’, kunnen we drie verschillende zaken verstaan, die zich voordoen in de bevinding der ziel. In de eerste plaats kan het betekenen de ogen des verstands; zoals de Apostel spreekt: ‘Namelijk verlichte ogen Uws verstands, opdat gij moogt weten, welke zij de hoop van Zijne roeping en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijne erfenis in de heiligen’. (Ef. 1:18). Alvorens er Goddelijk leven indringt in het hart en in de consciëntie, is er geen geestelijk licht in het verstand. We hebben daarom een bijzondere verlichting van het verstand nodig, om de Goddelijke zaken te zien; en meer in 't bijzonder om de Persoon te zien van de Zoon van

God. Want, U zult opmerken, dat onze tekst in alle opzichten betrekking heeft op de 'HEERE, Heere'. Alvorens, onze ogen dus kunnen zijn op de HEERE Heere, moeten de ogen van ons verstand verlicht zijn, om te zien Wie deze HEERE Heere is. Welnu, ik geloof in mijn hart en consciëntie, dat iedere levende ziel van het huisgezin Gods ertoe gebracht wordt een Drie-Enig God te kennen, hierin te geloven, Deze te aanbidden en lief te hebben. Er zijn geen — er kunnen geen Arianen of Socinianen zijn in het levende huisgezin Gods. God de Heilige Geest brengt al Zijn levendgemaakte volk tot een persoonlijke, bevindelijke kennis van en het geloof in een Drie-Enig God door de heilige verborgenheid van de drie Heerlijke Personen in één ongedeelde Godheid aan hun verstand te ontvouwen, en aan hun hart en consciëntie te openbaren.

Bijvoorbeeld: als de Psalmist zegt: 'Doch op U zijn mijne ogen, HEERE Heere', waren zijn ogen op God de Vader, verlangende een mate van de Geest der aanneming in zijn ziel te mogen ervaren, die hem in staat stelde uit te roepen: 'Abba Vader'; op God de Zoon, als het Schathuis van alle geestelijke zegeningen; en op God de Heilige Geest, als de enige Onderwijzer en Mededeler der zaligheid aan de ziel. Aldus zijn de ogen des verstands niet slechts verlicht om de Persoon van God de Vader te zien, maar ze zijn evenzo verlicht om de Persoon van God de Zoon te zien. Ze zijn bijvoorbeeld verlicht om de Godheid te zien van Jezus en welk een zoete heerlijkheid wordt er in de ziel uitgegoten als de ogen des verstands de Godheid zien uitblinken in de Persoon van Immanuël! En met welk een oneindige dierbaarheid, onuitsprekelijke waardij, en heerlijke waardigheid bestempelt dit ieder woord en iedere daad van een lijdende Jezus, als we door dit alles heen de Godheid zien uitblinken! Als de ogen van ons verstand eveneens verlicht zijn om de mensheid te zien, zoals deze verenigd is met de Godheid; als we deze verborgen, onzichtbare, en onlosmakelijke vereniging aanschouwen; als we nagaan, dat de menselijke natuur van de Heere des levens en der heerlijkheid een onderscheiden bestaan heeft van en evenwel innig verbonden is met Zijn heerlijke en eeuwige Godheid; — als de ogen van het verstand zodanig verlicht zijn om de vereniging te zien tussen de oneindige Godheid en de eindige mensheid in één heerlijke Persoon en Hem niet slechts als God te aanschouwen, en niet slechts als mens, maar Hem te aanschouwen als de Godmens, verheerlijkt ver boven alle vorstelijke waardigheid en macht, een opgestane Middelaar, een heerlijke Hogepriester, een eeuwig-levende en eeuwig-liefhebbende Voorspraak, Middelaar, Vriend en Tussentreder — wat een heerlijkheid en schoonheid blinkt er dan uit in deze Immanuël! Maar de ogen des verstands zijn niet slechts verlicht om de Persoon van de Godmens, 'Immanuël, God met ons' te zien: doch ze zijn eveneens verlicht om de onderscheiden Persoon te zien van God de Heilige Geest; en niet blootweg ertoe gebracht Deze te zien, zoals geopenbaard in de Schriften, maar Deze te zien op die bijzondere niet te beschrijven wijze, waarop alleen een levende ziel dit kan zien.

2. En dit brengt me ertoe aan te tonen, dat er niet alleen ogen zijn van het verlichte verstand, maar dat er ook ogen des geloofs zijn; want we lezen: 'Door het geloof hield hij zich vast als ziende den Onzienlijke'. Daar, waar geestelijk verstand is, daar moet geestelijk geloof zijn. De genaden des Geestes zijn nooit van elkander gescheiden; ze staan alle in een gezegende en heilige vereniging met elkander; evenwel kunnen ze onderscheiden zijn wat aangaat de persoonlijke bevinding. Aldus kunnen we soms zaken zien door de ogen van ons geestelijk verstand; en toch ervaren, dat het geloof te zwak is om datgene te omhelzen, dat aldus gezien wordt. Ja, als we ons in deze toestand bevinden, kunnen we zelfs vrezen, dat het deel van Biléam ons deel zal blijken te zijn, dat we 'Hem zullen zien, maar nu niet'. Hij had zijn oog gericht op, doch had nooit geloof in de heerlijke Persoon van de Zoon van God. Maar de Heere schenkt Zijn volk niet blootweg geestelijke ogen des verstands, doch geeft hun ook ogen van het levende geloof, 'een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet'. En als deze nieuwe ogen, de ogen des geloofs, geschonken worden, dan zien we inderdaad. Er is een zoet en ernstig opzien van het hart tot de Heere; er is een voortgang in het geloof tot op de heerlijke volmaaktheden ervan; er is een genadige, innerlijke werkzaamheid van de ziel, waardoor wordt opgezien tot, geloofd in, gehoopt op de Persoon van de Godmens, Die met een voornemen des harten wordt aangekleefd. En waar de ziel dan ook niet slechts verlichte ogen des verstands ontvangen heeft, doch er ook de ogen, de gelovige ogen van het levende geloof bij medegedeeld kreeg, om de Persoon, het bloed, de gerechtigheid, en de liefde van Immanuël aan te grijpen, die ziel is uit de dood overgegaan in het leven, en verlost met een eeuwigdurende verlossing.

3. Maar er zijn niet alleen de ogen van het geestelijke verstand, en de ogen van het levende geloof; er zijn ook ogen van liefdevolle genegenheid. Daarom zegt de Bruidegom tot de bruid: 'gij hebt Mij het hart genomen, met één van Uw ogen, met een keten van Uw hals'; en dan Zich tot haar wendend, zegt Hij: 'Wend Uw ogen van Mij af; want zij doen Mij geweld aan'. De ogen van de bruid blikten op de Bruidegom, en wierpen een

smachtende blik van liefde op Hem. Zo is het in het natuurlijke. Als er een geliefd kind is; als er een beminde man of vrouw is; als er een geliefkoosde vriend is, zijn de ogen dan niet op hen geslagen met tederheid en genegenheid? Kunnen we ooit teveel kijken? Kunnen we ooit te lang blikken?

En als het oog op het geliefde voorwerp rust, nemen we het dan niet gretig en met nog tederder genegenheid in ons op. Zo is het ook geestelijk.

Waar ook de ogen des verstands geestelijk verlicht zijn en waar ook de ogen des geloofs op de Heere zien, daar zullen ook de ogen der liefde zijn. En deze ogen der liefde zien op de Heere met gevoelens van de tederste liefde; ze zien niet alleen op Hem als werpende al onze hoop der zaligheid op Hem, niet louter met bewondering voor Zijn heerlijke Persoon, in het aanschouwen van Zijn verbazingwekkende Majesteit en Schoonheid; maar ook met tedere genegenheid en toegewijde liefde, uit het hart voortvloeiende tot Hem, Die 'gans begeerlijk' is. Als ik ooit geweten heb, wat het is verlichte ogen des verstands te hebben, de ogen van mijn geloof geopend te hebben en de ogen mijner liefde geslagen te hebben op de Heere des levens en der heerlijkheid, dan was het gedurende een ziekte, waarmede ik verleden herfst bezocht werd. Daar op mijn bed gelegen wist ik, wat het zeggen wil, naar ik geloof, in de werkzaamheden van het levende geloof en in werkzame liefde, op te zien tot den 'HEERE, Heere'. En inderdaad was de aanblik van 'Immanuël, God met ons', in Zijn schoonheid, beminnelijkheid, en heerlijkheid, zoet en gezegend. Het vertederde inderdaad mijn hart; en ik kende tot op zekere hoogte, hetgeen de Schrift spreekt in die woorden, 'het bedenken des Geestes is het leven en vrede'. Daarom in het beschrijven van deze zaken, spreek ik over datgene, wat naar ik hoop, de Heere me getoond heeft, en met Goddelijke kracht in mijn hart gewerkt heeft; en van tijd tot tijd weet ik wat het is te kunnen zeggen: 'Doch op U zijn mijne ogen, HEERE, Heere'. Want ik ben er zeker van, dat er geen ander voorwerp in de Hemel of op de aarde is, waarop we met enige hoop of enig vertrouwen kunnen zien, nóch is er een voorwerp, dat de genegenheid van ons hart of het vertrouwen waardig is, dan 'de HEERE Heere'. God de Vader, God de Zoon, en God de Heilige Geest, de Drie- enige God van Israël in verbondsliefde en in de verbondsbetrek- kingen, is alle geloof, alle hoop, alle vertrouwen, alle bewondering, en alle liefde van ieder gelovig, hopen, liefhebbend hart, waardig en zal dit ook opeisen. En als deze gezegende wezenlijkheden met Goddelijke kracht in de ziel worden gewerkt, zijn we in staat te zeggen 'Doch op U zijn mijne ogen HEERE, Heere', en op niemand anders.

II. Maar dit voert me tot hetgeen we lezen in het volgende tekstgedeelte, 'op U betrouw ik'. Welnu, alvorens we ertoe gebracht kunnen worden op de HEERE te betrouwen, reken erop, dat we dan afgesneden moeten zijn en afgebracht van alle vertrouwen in het schepsel. Ik ben er in mijn ziel goed van doordrongen, dat zolang we op het schepsel kunnen zien, we op het schepsel zullen zien; zolang we op de mens kunnen steunen, zullen we op de mens steunen; en daarom is het noodzakelijk voor de 'HEERE, Heere' om ons af te breken en af te brengen van op het schepsel te rusten, in welke vorm of gedaante dan ook, opdat ons betrouwen eenvoudig, kinderlijk en onvoorwaardelijk moge zijn, als het maar geheel en alleen op Hem gevestigd is.

Maar wat verstaat men onder de uitdrukking betrouwen? 'Op U betrouw ik.' Alvorens we op iemand kunnen betrouwen, moeten we dan zo iemand niet kennen? 'En, die Uwen Naam kennen, zullen op U betrouwen.' Moet ik dan niet enige geestelijke en bevindelijke kennis van God hebben, van dit Voorwerp, Dat zo betrouwenswaardig is, alvorens ik op Hem kan betrouwen? Hoe kan ik op Hem betrouwen, Dien ik niet ken? met Wiens Persoon ik geheel onbekend ben? Ik moet enige bevindelijke kennis van God in mijn ziel hebben, alvorens ik kan zeggen, in de taal der waarheid, van het geloof, de oprechtheid, en de eenvoud, 'op U betrouw ik'.

Kennis dus, de bevindelijke kennis, is de grond van het betrouwen zelf. Een bevindelijke kennis van de waarachtige God als een Verbondsgod, vol van genade, vol van getrouwheid, vol van goedertierenheid en waarheid; een bevindelijke kennis van de genade en heerlijkheid van God de Vader; van de Persoon en het werk van God de Zoon, door de onderwijzingen en werkingen van God de Heilige Geest, moet altijd de grondslag van het evangelische betrouwen zijn.

Daarnaast, is er nog een ander begrip verbonden met het woord 'betrouwen' en dat is vertrouwen. Ik kan iemand kennen, en geloven dat hij betrouwbaar is; en toch nooit een zodanige persoonlijke ervaring hebben opgedaan van zijn betrouwbaarheid om in hem mijn vertrouwen te stellen. Maar als, gevoegd bij mijn kennen van hem, hij datgene voor me heeft gedaan, dat me vertrouwen in hem geeft, dan verheft zich mijn betrouwen, niet uit een loutere kennis van zijn persoon, maar het vloeit tevens voort uit een kennis van wat hij voor me heeft gedaan. Zodat alle ware geestelijke betrouwen bestaat uit deze twee bestanddelen — een kennis van God, en een betrouwen op God vanwege hetgeen Hij voor de ziel gedaan heeft. Welnu, opdat ons betrouwen

op de HEERE, Heere moge zijn, moeten we zien, dat Hij dit waardig is. Betrouwen op en vertrouwen in God omvat de Drie Personen van de Godheid. Toen David sprak: 'Doch op U zijn mijne ogen, HEERE, Heere', was het op God de Vader, God de Zoon, en God de Heilige Geest, Israëls Drie-enige Jehova, dat zijn ogen gericht waren. Dus, als hij zegt, 'op U betrouw ik', is het op dezelfde wijze, Jehova de Vader, Jehova de Zoon, en Jehova de Heilige Geest, op Wien zijn hart al zijn kinderlijk betrouwen stelde. Hij vertrouwt op de Vader, omdat Hij een verbond gesteld heeft 'dat in alles wel geordineerd en bewaard is'; omdat Hij hem in Christus verkoren heeft vóór de grondlegging der wereld; omdat Hij Zijn genade verkondigde in het Aangezicht, de Persoon, het werk, de liefde en het bloed van Zijn dierbare Zoon. Hij vertrouwt op God de Zoon, omdat hij in Hem alles ziet, dat betrouwenswaardig is; hij aanschouwt Hem als gestorven zijnde voor zijn zonden; beziet Hem als aangebracht hebbende een eeuwigdurende gerechtigheid; ziet op iedere daad en op elk lijden van de gezegende Immanuël Zijn oneindige waardij en heerlijkheid gestempeld; en voelt, dat hij zijn ziel aan Zijn handen kan toevertrouwen; want hij ziet een vloekende en veroordelende wet geheel vervuld, de rechtvaardigheid en de reinheid van de deugden Gods op ruime wijze voldaan, Satan ternedergeworpen, ontroond en vernietigd, de dood verslonden, en het leven en de onsterfelijkheid door het evangelie in het licht gebracht. Hij ziet eveneens, dat hij aan de rechterhand van God de Vader een eeuwiglevend en een altijd heerlijk Hoofd en Middelaar heeft, om zijn zaak voor hem te bepleiten en om hem in het geloof door de kracht Gods tot de zaligheid te bewaren, bereid om geopenbaard te worden in de laatste tijd. En aldus ziet hij in de Persoon van God de Zoon al hetgeen, waarin hij kan berusten in het onvoorwaardelijkste vertrouwen. En zo aangaande het betrouwen op God de Heilige Geest, Die op Zijn wijze in de woestijn deed geboren worden, Dien hij vaak smarten had aangedaan, maar Die hem toch van tijd tot tijd terechtbracht, als hij achter zijn afgoden was afgeweken, Die zijn ziel deed smelten in berouw en droefheid, Die de rots sloeg, opdat het water eruit mocht stromen, toen zijn hart aanvoelde als een diamant, en Die hem met smeking en geweent bracht aan de voeten van de Zaligmaker, de verhoogde en verheerlijkte Godmens in de toegenegenheid zijns harten. Deze bevinding van Zijn liefde en kracht ontvangen hebbende, kan hij erop betrouwen, dat de Heilige Geest het werk zal voortzetten, dat Hij heeft aangevangen, totdat Hij het tot een volkomene en laatste volmaaktheid brengt. Als de gelovige aldus in staat wordt gesteld om te zeggen: 'op U betrouw ik', dan is geheel zijn hoop, geheel zijn vertrouwen, en zijn al zijn verwachtingen gegrond op de Drie-Enige-God, in Zijn onderscheiden Personen, en evenwel Eénswezens. Doch, zo ik tevoren opmerkte, vóór we op deze plaats kunnen komen, 'op U betrouw ik', moeten we volkomen gespeend zijn van het schepsel; we moeten afgesneden worden van een vleses arm; onze eigengerechtigheid moet voor onze ogen aan duizend scherven worden geslagen; onze wijsheid moet tot volslagen dwaasheid geworden zijn; onze sterkte moet tot algehele zwakheid geworden zijn; we moeten de ellende gevoeld hebben van onze vroegere afgoderijen; we moeten getreurd hebben over onze eindeloze en onophoudelijke afwijkingen; en we moeten in de Heere alles hebben gezien, om de genegenheden en de verlangens van onze ziel uit te halen. Zodoende moeten er verborgen Goddelijke mededelingen van Hem zijn, alvorens er betrouwen op de Heere kan zijn. Zodat als er betrouwen op de Heere is, er niet slechts een uitgaan van de ziel tot Hem zal zijn, maar tevens een afdalen van de Heere Zelf in de ziel, om haar in staat te stellen op Hem te betrouwen. Er zullen ook beproevingen zijn, en beloftes in die beproevingen; er zullen verzoeken zijn en verlossingen uit die verzoeken; er zullen bezoeken zijn en vertroosting in evenredigheid met die bezoeken; er zullen oefeningen zijn, en verlichting in die oefeningen; er zullen ellenden zijn, en genade gepast voor die ellenden. En als deze zaken in het hart gewerkt zijn, en met Goddelijke kracht in de consciëntie gebracht zijn, zal er kracht zijn om op de Drie-Enige-God te betrouwen, zoals de Heere slechts aan diegenen mededeelt, die in waarheid en die vuriglijk Zijn Aangezicht zoeken.

Maar zal dit betrouwen niet beproefd worden? Al hetgeen waardig is om op betrouwd te worden, wordt beproefd. Zelfs het geweer dat de soldaat in de strijd voert wordt naar de testafdeling gezonden, alvorens men het geschikt acht er de strijd mee in te gaan; het zwaard of de sabel, die hij draagt om de oorlogen van zijn land te strijden wordt getest en beproefd alvorens het aan zijn hand wordt toevertrouwd.

En zal Uw betrouwen, als het een geestelijk betrouwen is, als het een geestelijk wapen is om de strijd van uw ziel te strijden, niet eveneens moeten worden beproefd? Is het niet 'de beproeving uws geloofs', en niet het geloof zelf, die 'veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt'?

Spreekt niet Jacobus tot zijn broeders: 'acht het voor grote vreugde, mijne broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt; wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt?' Zodat waar er ook betrouwen op God is, dat geloof zal beproefd worden. Als we op God betrouwen in de Voorzienigheid, dan zullen er zaken zijn om dat betrouwen te beproeven; als we in genade op Hem betrouwen, dan zullen er

verzoeken zijn, overrompelingen, verwarringen, die dat betrouwen dagelijks beproeven, of het echt is. Als ons betrouwen zwak is, zal dit het hoofd moeten bieden aan zwakke beproevingen; als dit sterk is, dan zal dit het hoofd moeten bieden aan sterke beproevingen. De rug is gepast voor de last; en de last is gepast voor de rug. De beproeving staat in verhouding tot het geloof; en het geloof staat in verhouding tot de beproeving. Het is dan ook een grote zaak om er toe te geraken te kunnen zeggen: 'op U betrouw ik'; want dit wil zeggen: 'Gij hebt me van het schepsel afgebracht; Gij hebt me op een grondige wijze tot geestelijke armoede gebracht en ontbloot; Gij hebt me afgebracht van de wijsheid en van de kracht van het schepsel; ik heb niemand anders tot Wie ik kan opzien dan Gij; Gij zijt mijn enige Schuilplaats, mijn enige Haven; de enige veilige Haven voor mijn door de storm geslingerde ziel'. Zodat om in staat te zijn enkel en alleen op de Heere te zien en op een gevoelvolle wijze te spreken, 'op U betrouw ik', één van de sterkste uitdrukkingen is, die een kind van God kan gebruiken.

III. Hij voegt er nog een smeekbede aan toe, 'ontbloot mijn ziel niet'. Zijn ziel wist dan ook wat het betekent ontbloot te zijn; hij had de ellende van uiterste armoede en van zielenooddrift gekend. Het was voor hem niet zoals de natuurlijke armoede voor de rijke, een kwestie van bespiegeling, een louter theoretische kwestie; doch een zaak van persoonlijke en pijnlijke bevinding; Hij wist wat het zeggen wil ontbloot te zijn; en de ellende en rampzaligheid gevoelende van het aldus ontbloot te zijn, werd hij, toen hij gezegend werd, dat zijn ogen op de Heere waren, in staat gesteld met tederheid en onvoorwaardelijke onderworpenheid te spreken: 'op U betrouw ik'. Hij was toen opziende tot de Heere, om datgene van Hem te verkrijgen, waartoe zijn ziel op een bijzondere wijze was overgebogen, datgene, waarop zijn hart zeer doelbewust gericht was; 'Ontbloot mijn ziel niet'. Nu zijn er twee passende gelegenheden, of liever, twee perioden in de bevinding, waarvoor dit een gepast gebed wordt. In vroeger dagen, voordat de Heere de ziel in rijke mate gezegend heeft met openbaringen van Zijn goedertierenheid en gunst, zijn de ogen des verstands vaak verlicht om te zien wat de barmhartigheid, vergeving en de genade Gods zijn; en indien de ziel nog niet volkomen van het schepsel is afgesneden, de arm der eigengerechtigheid nog niet gebroken is, noch de afgod van de vleeselijke wijsheid van de troon is gestoten, worden de genaden, de bezoeken, de genietingen, waarmede de Heere Zijn volk zegent, nog niet op een krachtige wijze in het hart gebracht. Maar deze bevinding voert de ziel tot de kennis van wat het betekent op een gevoelvolle wijze ontbloot te zijn. Deze overtuiging is er in het hart gewerkt, 'als de vergeving der zonde niet nadrukkelijk is meegedeeld, moet ik in mijn zonden sterven; als ik de liefde Gods niet in mijn hart heb uitgestort gekregen door de Heilige Geest, heb ik geen getuigenis, dat de Heere me persoonlijk liefheeft; als Hij mijn gebed niet beantwoordt, als Hij Zijn Woord niet toepast; als Hij Zijn beloften niet thuisbrengt; als Hij me niet zegent met de zoete openbaringen van Zijn eeuwigdurende gunst, ben ik verloren, 'ik weet', zegt de hulpbehoevende ziel, 'ik kan deze zaken niet uit mezelf teweegbrengen; evenwel ik weet, dat ik zonder deze moet omkomen'. Welnu, iemand in deze bevindelijke toestand weet wat ontbloot te zijn betekent, en kan daarom zeggen: 'Heere, ontbloot mijn ziel niet'; 'ontneem me niet alle hoop'; laat me niet geheel naakt; geef me niet prijs aan de uiterste armoede en ellende der natuur; laat me niet in de groeve nederdalen met al mijn zonden op mijn hoofd; ontbloot mijn ziel niet van de vergeving en van de vrede'. Eén gebed draagt dus dit karakter. Maar er is nog een gebed, dat rijper is naar zijn aard. Als de Heere de ziel enigermate gezegend heeft en deze de kennis geschonken heeft, niet alleen van wat genade naar de letter is, doch wat genade in het hart is; als Zijn gunst niet slechts in de Schriften wordt aanschouwd, maar als een zaak van persoonlijke bevinding in de consciëntie geschenen heeft; — als dit op het moment niet wordt gevoeld, wordt de ziel genoodzaakt te roepen, 'ontbloot mijne ziel niet'. De ziel in deze toestand is als iemand, die wat men noemt, het 'goed gedaan heeft in de wereld', en die dan van alles ontbloot geworden is; die het gerief van de overvloed heeft gekend, en die vervolgens tot de uiterste armoede is gebracht. Dit is een toestand, die veruit slechter is, dan wanneer men in armoede is geboren en opgevoed. De edelman, die tot een bankroet is gebracht, de rijke bankier, die eedwoneen wordt voor een bestaan te bedelen, moet noodzakelijkerwijs de plotselinge smarten der armoede veel heviger en dieper gevoelen, dan hij, die in een armhuis geboren werd en gebakerd in de uiterste natuurlijke armoede. Zo is het ook geestelijk. Als de ziel gesmaakt heeft, dat de Heere genadig is; als ze iets gevoeld heeft van Zijn goedertierenheid en genade; als ze Zijn gunst gesmaakt heeft gelijk de dauw op het gras, moet ze dan niet scherper het verlies van deze zaken voelen, dan wanneer ze deze nooit eerder ervaren had? Zodat, als de Heere Zijn tegenwoordigheid verbergt, Zijn zegen niet laat neerdalen, noch Zijn getuigenissen in het binnenste uitstort, het geroep zal oprijzen: 'ontbloot mijne ziel niet'. Nu kunt U erop rekenen, dat elke levende ziel tot deze gevolgtrekking wordt gebracht, dat hij volslagen ontbloot is, vooropgesteld, dat God de Heilige Geest wat voor hem heeft gedaan, of voor zover God de Heilige Geest wat in hem doet. Want ik ben er in mijn eigen hart van overtuigd, dat de Heere al Zijn volk op deze plaats brengt, om te weten, dat zij geestelijk niets

hebben, dan hetgeen Hij hun geeft, niets te voelen, dan hetgeen Hij in hen werkt, en dat ze niets zijn, dan hetgeen Hij hen doet zijn. De Heere heeft de ogen van hun verstand verlicht om te zien, wat Zijn genade, barmhartigheid en gunst is; Hij heeft hen onderwezen wat Zijn openbaringen zijn, en hun getoond, dat Zijn bezoeken, en Zijn bezoeken alleen hun geest bewaart. Het is niet hun vroomheid; het zijn niet hun voornemens tot verbetering; noch is het hun godsdienstige belijdenis, die hen geschikt kunnen maken voor de Hemelse openbaringen van Goddelijke gunst. Neen, deze zaken veroordelen hen vaak nog meer dan de zonde; want ze doen hen zichzelf voorkomen als opgetuigde huichelaars. Maar daar ze in een zekere mate eerlijk en oprecht zijn, kunnen ze het niet verdragen te geloven, dat ze huichelaars zouden zijn, dat ze een naam zouden hebben van te leven en aldus met een leugen in hun rechterhand verloren zouden gaan. Aldus kennen ze wat de Psalmist zegt, 'ontbloot mijne ziel niet'. Het geschrei en de verzuchting van zijn ziel was, dat de Heere hem zou willen zegenen met enige openbaringen van Zijn goedertierenheid; dat Hij Zijn gunst op hem zou willen doen rusten gelijk de dauw op de takken, dat Hij Zijn eeuwigdurende liefde in zijn ziel zou willen uitstorten, en hem zou willen vervullen met onuitsprekelijke vreugde en verzadigen met heerlijkheid; dat Hij in zijn hart zou willen afdalen in Zijn dierbare, gezegende, en openbaarmakende genade, en hem een hinde te doen zijn, die in vrijheid is gesteld, of als een bewaterde hof, bereid tot alle goed woord en werk.

Als hij dit niet heeft, als de Heere Zich onttrekt, als er geen antwoord is op het gebed, als er geen bijzonder onderwijs en kracht des Heeren is, als alles van binnen donker is en rondom duisternis, als zijn ziel aldus wegzinkt in de diepten van de rampzaligheid van het schepsel, en der nooddrift, dan roept hij uit, 'ontbloot mijne ziel niet'.

Welnu, er zijn vele zaken, waarnaar een levende ziel hijgt, door het verlies, waarvan de ziel zich ontbloot gevoelt. Eén zaak is, de vreze Gods. Als we zien (zoals we dat soms doen) welke strikken er voor onze voeten zijn gespannen — als we de werkingen kennen van onze vreselijk ontaarde en verdorven natuur, zoals we daar op een pijnlijke, dagelijkse wijze kennis aan hebben, de begeerten der ogen, begeerten des vleeses, en de trotsheid des levens — als we dit duivelse drietal alle voelen strijden om de overhand, en vechten tegen een Drie-Enig-God, — wensen we dan niet (bij tijden doe ik dat ten diepste) de vreze des Heeren in onze zielen te voelen werken als 'een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods'. Als we onze zwakheid zien, als we onze onkuisheid kennen, en dat we wandelen temidden van netten en strikken; als ons verdorven hart iedere kwade inbeelding nawandelt; als niets voor ons te laag schijnt te zijn om te doen, of te walgelijk voor ons om te verlangen, zal er op zulke tijden geen roepen zijn tot de Heere, zoals bij iemand van de oude dag, dat Hij ons zou willen bewaren voor het kwaad, dat het ons geen leed zou mogen doen, en zo ons hart teder mocht worden gemaakt in de vreze des Heeren? Vervolgens, als we ons vol ongeloof voelen, niet in staat een enkele korrel geloof bijéén te verzamelen, of wanneer we geoefend worden, gekweld en verward door de walgelijke verzoeken tot ongeloof, wensen we dan niet, als de Heere het verlangen in het hart doet oprijzen, gezegend te worden met een levend geloof? En als we dit niet hebben, voelen we ons dan niet vaak ontbloot? En zinkt onze hoop soms niet in sterke mate weg? Zijn onze blijken vaak niet bewolkt? Raken de getuigenissen des Heeren niet uit het oog? Zijn gevoelens en gunsten in het verleden ervaren, niet vaak met een dikke wolk bedekt, zodat we nauwelijks geloven, dat de Heere onze ziel in genade zal bezoeken?

Doen deze gevoelens ons niet roepen, 'ontbloot mijne ziel niet'? En ligt de zonde niet vaak op de consciëntie? Brengen verborgen afwijkingen geen schuld teweeg? En ontvangen onze inwendige afgodendiensten en afgoderijen geen slagen, inwendige slagen tot hun bestraffing? Doet het gevoel van schuld ons niet hunkeren naar de geopenbaarde vergeving en naar de besprenging met het verzoenende bloed om de schuldige consciëntie te helen, en deze te reinigen van vuil en dode werken? En als dit achterwege blijft, voert het ons er niet toe te spreken; 'ontbloot mijne ziel niet'? Zijn we ook niet herhaaldelijk in onze gevoelens zonder leven of liefde tot Gods volk? zonder enige heilige genegenheden, enige hemelsgezindheid, enige geestelijkheid der ziel? Zal dit ons er soms niet evenzo toe brengen te spreken, 'ontbloot mijne ziel niet'? En schatten we de gunste Gods soms niet hoger dan duizend werelden? Het getuigenis de Geestes hoger dan duizenden aan goud en zilver? En het zoete getuigenis in ons binnenste, dat we kinderen Gods zijn niet meer dan wat de wereld ook kan bieden? Als onze blijken ons tegen schijnen te zijn; als de melaatsheid zich op ons voorhoofd vertoont, zoals op het voorhoofd van Uzza, en in het gelaat van Mirjam, verlangen we dan niet met bezorgdheid, dat de Heere Zijn liefde in onze harten zou willen uitstorten, en ons vertellen, met Zijn eigen van vrede sprekende mond, dat Hij onze God en Vader is? En wensen we niet vaak vruchtbaar te zijn tot alle goed woord en werk, en betreuren we niet vaak onze onvruchtbare lippen en nutteloze levens; betreuren we niet vaak, dat we zo weinig gelijkvormig zijn aan de gekruiste Heere, dat we zo weinig afzondering tonen van de wereld, die in het verderf ligt, zo weinig berouw en tederheid van hart, dat we zo weinig voor de Heere doen, dat we zoveel onszelf leven, en zo weinig tot Zijn eer? Verlangt ons hart bij tijden niet meer gelijkvormigheid met het beeld

van Christus? En om oprechter en geloviger te wandelen in Zijn gezegende voetstappen? En als we deze dingen niet kunnen doen, maar veel meer het tegendeel doen, zal dan niet de verborgen ademtocht zijn van onze ziel, 'ontbloot mijne ziel niet'? Maar het geroep zelf is een pleiten, dat de Heere de ziel niet ontbloot zal laten. Hoe vreemd het ons ook moge toeschijnen; het is het licht, dat de duisternis toont; het is het leven, dat ons de dodigheid doet voelen; ja wat meer is, het is de vruchtbaarheid, die ons de onvruchtbaarheid doet gevoelen; het is de rijkdom, die ons de armoede doet voelen; het is het onderwijs en de tegenwoordigheid Gods, die ons doet voelen, dat we ontbloot zijn. Zie op de dode belijder, de verharde, aanmatigende rampzalige, met een leugen in zijn rechterhand. Roept en zucht hij ooit tot de Heere in de verborgen plaatsen van het huis, op zijn bed des nachts, of gedurende zijn bezigheid overdag, of de Heere op hem zou willen nederzien, hem een zoet getuigenis zou willen geven; Zijn liefde in zijn hart zou willen uitstorten, en het licht Zijns Aanschijns over hem zou willen verheffen? Met heel zijn belijdenis is hij onvruchtbaar tot alle goed woord en werk; zoals de dorre vijeboom, beslaat hij onnut de aarde; hij is maar een dorre tak, welke het scherpe snoeimes van de landman spoedig zal afsnijden. Dit zuchten zelf over onze dorheid; dit gevoelen zelf van onze onbekwaamheid goed te doen, is een bewijs van het leven Gods in de ziel en een blijk van het werk der genade in het hart, 'ontbloot mijne ziel niet'. Dit is iets dat echt is; dit is hartewerk; dit zijn de voetstappen van de kudde; dit zijn de leidingen en onderwijzingen van God de Heilige Geest in de harten van de vrijgekochten. Deze zaken behouden, deze zaken voeren de ziel naar de eeuwig heerlijkheid. En hij, die iets van deze zaken kent door persoonlijke bevinding zal eens de heerlijkheid des Heeren aanschouwen van aangezicht tot aangezicht.

Wat kennen we dan van deze zaken? Kunnen we onze bevinding leggen naast deze bevinding van de Psalmist, en zeggen: 'Doch op U zijn mijne ogen, HEERE, Heere, op U betrouw ik; ontbloot mijne ziel niet'. Waar dat gebed gevonden wordt, zal een antwoord niet achterwege blijven; en waar dit antwoord ontvangen wordt, daar zal stof zijn tot een eeuwigdurende lofzegging. Zalig zulke zielen, die deze dingen door een oprechte onvervalste bevinding hebben leren kennen. Ze zullen voor eeuwig blinken als de sterren des hemels; en als de Heere des levens en der heerlijkheid ten andere maal zonder zonde tot zaligheid zal gezien worden, dan zullen ook zij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

AMEN.

Aanbeveling collecte

Tot laat op de dag was ik vergeten, dat ik vanavond de zaak moest bepleiten van de 'Aged Pilgrims' Friend Society'. (Vereniging tot onderling hulpbetoon aan bejaarde pelgrims). De tekst kwam vanmorgen in mijn gedachten op, toen ik de Schrift las; hij leek gepast te zijn voor vanavond, ofschoon hij niet door mij genomen was met enig opzicht tot de zaak, welke ik moet bepleiten; en evenwel kon het niet anders of ik werd later getroffen door het verband tussen de tekst (een verband, dat niet door mij gezocht is) en de zaak, welke vanavond aan de orde is. Het is dan ook in mij opgekomen, dat velen (mogen wij niet zeggen de meesten) van deze bejaarde pelgrims, wier zaak ik tracht te verdedigen, zeggen: 'Op U zijn mijne ogen, HEERE, Heere'. Als ze, naar wij reden hebben te hopen, deelhebbers der genade zijn; en als zij (zoals we weten, dat ze zijn) beroofd zijn van die zaken, waarvan de wereld haar God maakt, kunnen zij dan niet zeggen: 'Op U zijn mijne ogen'? Als sommigen van deze bejaarde vromen wisten, dat ik vanavond hun zaak bepleitte, en als zij vanuit hun kelders en zolderkamers en eenzame woonverblijven naar buiten konden kijken en een blik werpen op deze grote vergadering, zou dan hun hart niet uitgaan tot de Heere, of Hij de harten en handen van Zijn volk zou willen openen om bij te dragen tot hun noden? En als de Heere ze in de Voorzienigheid in de laagte heeft gebracht, heeft Hij ze dan niet doen spreken: 'Op U betrouw ik?' Mogen wij niet één woordje aan de tekst toevoegen (door dit te doen, zal ik me niet de vloek van Johannes op de hals halen), 'ontbloot mijn lichaam en mijne ziel niet'? Wij kunnen iets voor het lichaam doen; wij kunnen niets voor de ziel doen — dat moeten wij voor de Heere laten. Maar U en ik hebben nu te maken met het lichaam. Is het geen zegen om de aalmoezenier des Heeren te zijn? Let op de weldaden, welke U geniet — de gerieflijke huizen — het voedsel, dat op Uw tafel is uitgestald — de vele gemakken, zal ik zeggen zaken van weelde, die sommigen van U zich gemakkelijk kunnen verschaffen.

En bent U door een verborgen band niet aan deze pelgrims gebonden? Als ze, naar we reden hebben te geloven — als ze met U, behoren tot het huisgezin Gods, bestaat er dan tussen U en hen niet een verborgen gemeenschap, ofschoon zij op een zolderkamer of in een kelderruimte mogen wonen, en U een huis moge bewonen; ofschoon zij op een hard vlokbed mogen liggen, en U op een zacht en donzig rustbed moge slapen?

Doch als de Geest des Heeren in hun hart en in Uw hart werkt, dan zijn er dezelfde geestelijke gevoelens in Uw ziel. U moogt, liggende op Uw zacht, donzig rustbed zeggen: ‘Op U zijn mijne ogen’; en zij mogen zeggen, wellicht met meer gevoel dan U en ik, vanuit hun donkere kelderruimte en vanaf hun harde matras ‘op U zijn mijne ogen’.

Ik ben verheugd in de Zoar-Kapel voor deze zaak te mogen pleiten. Het deed me genoegen het bestuur van de Kapel bereid te vinden toestemming te verlenen om hier een predikatie te hunner behoefte te houden.

Het vervult mijn hart met blijdschap de grote vergadering te zien — niet om een arme worm te beluisteren, zoals ik — maar in de hoop, dat de Heere enigmate in Uw hart moge werken en Uw handen moge openen om in hun behoeften bij te dragen. Ik gevoel een grote belangstelling voor de Stichting; er staan vier pelgrims als lid ingeschreven, met wier omstandigheden ik waarlijk begaan ben. Maar ik zal niet trachten op uw gevoelens te werken — ik moet het enkel en alleen voor de Heere laten. Ik zal daarom besluiten met het lezen van een verklaring, welke de secretaris mij heeft overhandigd.